

6
tipůna studentský
přivýdělek

Studentský život něco stojí a kapesné od rodičů nestačí? Najděte si práci. Pokud nechcete rovnou zahájit kariéru v oboru, který studujete, můžete zvolit některou z **krátkodobých brigád.**

Kolik si studenti vydělají

Manipulační práce ve skladech
75–80 Kč/h
Pomocné práce v e-shopech
70–75 Kč/h
Doplňování zboží a obsluhované úseky v supermarketech
70–90 Kč/h
Práce pokladních v supermarketech
75–90 Kč/h
Skenování, administrativa
70–75 Kč/h
Gastronomie (obsluha ve fastfoodech, kavárnách)
70–100 Kč/h

Poznámka: Uvedené sazby platí pro region Praha, v jiných krajích mohou být o 5 až 10 Kč/h nižší, ovšem třeba platy v průmyslových odvětvích jsou mimo Prahu naopak vyšší.

Statistika

Před 20 lety tvořili studenti až 90 procent brigádníků, v roce 2005 to bylo 50 procent, letos zhruba čtvrtina. Důvodem je větší časové vytížení, ať už kvůli koníčkům nebo kvůli školním povinnostem, a také lepší materiální zajištění ze strany rodiny, brigáda často není nutnost.

V průměru odpracuje student čtyři směny za měsíc.

Zdroj: agentura Student

Zajímavé weby

www.student.cz
student.finance.cz
www.jakpodnikat.cz
www.vysokeskoly.cz

Venčení psů

Rozmáhá se hlavně na sídlišťích, kde je jeden člověk schopen „obsloužit“ více domácností a venčit třeba tři psy najednou. Nabídka často převyšuje poptávku, inzeráty je snazší hledat (a umístit) na domovních nástěnkách, na internetu lehce zapadnou. Je dobré majiteli psa přinést nějaké reference, které doloží vaše předchozí zkušenosti se zvířaty. Ještě před tím, než se psem vyrazíte do parku, se s majiteli domluvíte na tom, jakým způsobem zvíře vychovávají, co smí a co ne... Za venčení psa dostávají brigádníci většinou **stokorunu za hodinu.**

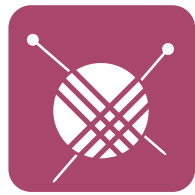
Doučování

Většinou se poptává doučování látky ze základní školy, na které stačí osvěžit už dávno nabyté znalosti. Velký zájem je o doučování angličtiny a dalších cizích jazyků. Mnoho mladých lidí má za sebou pobyt v zahraničí a školské učivo tak zvládnou i s konverzační levou zadní. Poměrně nově se objevuje poptávka po doučování češtiny pro cizince, ti, kdo nabízejí konverzační hodiny českého jazyka, si proto klienty najdou. Stejně tak i doučovatelé matematiky či chemie, jimiž nezdědka bývají vysokoškolské studenti právě těchto oborů. Soukromé doučování je většinou pohodlnější než docházet na jazykové (konverzační nebo doučovací) kurzy. Cena za hodinu je obvykle o trochu vyšší než u obvyklého hlídání, **za šedesát minut se platí asi dvě stě korun.**

Hlídání dětí

Zvláště ve větších městech bývá často problém sehnat pro děti po škole nějaké hlídání, pokud třeba kroužek nebo družina končí dříve, než se rodiče vrací z práce. V tu chvíli nastupují studentky, které dítě vyzvednou, odvedou domů, připraví mu svačinu a třeba s ním udělají úkoly. Jindy rodiče vyžadují jen doprovod potomka na kroužek nebo ze školy k babičce. Za hlídání dětí si studentky obvykle účtují **kolem sta korun za hodinu**, což je méně, než by žádaly hlídací agentury. Je vhodné přinést zájemcům o hlídání nějaké reference, a tím udělat hned při prvním setkání dobrý dojem. Stejně tak je třeba domluvit se na podmínkách výchovy – zda se dítě může dívat na televizi a jak dlouho, co si může poroučit ke svačině a podobně.

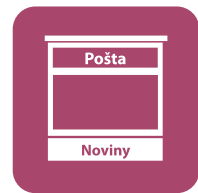
Fler.cz, Etsy.com...
Vlastnoruční výrobky

Opět fenomén posledních let: weby pro všechny kreativce, kteří chtějí své výrobky ukázat světu. Na stránkách typu Fler.cz (americká obdoba Etsy.com) se dá najít snad všechno, handmade výrobky od náušnic a náramků přes kabelky, bytové textil a keramiku po společenské šaty a módu obecně, ceny se pohybují **od jednotek korun po několik tisícovek.** Fajn přivýdělek, ale jinak nic moc. Dřivou většinu nabízeného zboží totiž tvoří drobnosti typu šperků či háčkových šál, které nelze prodávat za vysoké ceny, i když jsou originální a precizně vyrobené. Navíc je potřeba investovat do materiálu (korálky, látka, FIMO hmota) a strávit výrobou nějaký čas. Stává se mnohdy, že na stránky s handmade výrobky člověk zavítá ne kvůli koupi, ale kvůli inspiraci pro vlastní tvorbu.

YouTube & spol.

V posledních letech se s takovými přivýdělky roztrhl pytel jak v zahraničí, tak v tuzemsku. Mladí lidé se natáčejí třeba při hraní populárních počítačových her, při běžných denních činnostech, při líčení nebo česání – toto video, rádně okomentované, někdy i s hudbou v pozadí, umístí na internet, nejčastěji na YouTube.com, a vydělávají díky reklamě před nahrávkou. Není potřeba moc, většina vlogerů, jak se jim říká (spojení slov video a blog/blogger), používá webkameru či digitální fotoaparát s možností nahrávání videa. Je jasné, že diváky si spíše najde kvalitní video, ale i to se v dnešní době dá natočit s minimem nákladů s běžně dostupnou elektronikou. Internet se jen hemží nahrávkami o líčení a oblékání, většina má přídomek tutorial. Nejslavnější vlogerů a vlogerky mají i miliony příznivců, na to pak slyší známé firmy, které jim zadarmo dají své výrobky a zajistí si tak propagaci. I v polních podmínkách s tisícovkou příznivců se dá vydělat vlogováním **pár stovek měsíčně.** Potřeba je odvaha a nápad.

Roznášení letáků

Přivydělává si tak hodně mladých lidí. Stačí si však projít pár diskusních fór a toto přilepšení ke studentskému rozpočtu si nejspíš rozmyslíte. Jsou společnosti (hlavně velké hypermarkety), které v porovnání s ostatními platí poměrně slušně. Většinou se však za jeden leták dává **pár desítek haléřů** a reálný měsíční přivýdělek se nepřehoupne přes několik tisícovek. Práce je to namáhavá, rozhodně nestačí vzít při večerním venčení psa do ruky štos letáků a roznést je. Oblasti pro roznos jsou poměrně velké, letáků může být i několik tisíc. Každou várku je potřeba roznést do dvou až tří dnů, pak hned dostanete další. Úskalí může být i v nutnosti kompletovat letáky doma v obývacím pokoji. Některé rady uvádějí, že je dobré vzít si najednou roznos dvou až tří letáků. Výhodné je to leda z časového hlediska, kdy při jedné obchůzce můžete do schránky vzhazovat více prospektů najednou, ale malé peníze většinou nestojí za tahání několika kilogramů navíc. Zvolíte-li rozdávání letáků třeba u metra nebo na rušné ulici, obrňte se trpělivostí a dobrou náladou, spěchající lidé jsou často nepřijemní a hrubí. **Hodinový plat se však pohybuje i kolem stovky**, záleží na lokalitě a počtu letáků.

Téma připravila Nela Vejvodová

Foto: Shutterstock

Smlouvy se
zaměstnavatelem
musí být písemné

Dohoda o provedení práce

Zdravotní a sociální pojištění se u této smlouvy platí, až pokud výdělek u jednoho zaměstnavatele přesáhne deset tisíc hrubého měsíčně. Dohod o provedení práce můžete mít uzavřeno několik, podmínkou je nepřekročit u jednoho zaměstnavatele tři sta pracovních hodin za rok (do roku 2011 to bylo jen 150 hodin/rok). I když tedy máte s jedním zaměstnavatelem uzavřeny smlouvy dvě, hlídejte si počet odpracovaných hodin dohromady.

Minimální hodinová mzda je 50 či 60 korun hrubého na hodinu, maximální stanovena není. Pozor! Nově se smlouva musí uzavírat výhradně písemně. A je vhodné ji mít i na hlídání či doučování, i když nejde o práci pro firmu. Ve smlouvě je dobré popsat domluvenou práci a vyšší odměny, vzory jsou ke stažení na internetu. Dohoda o provedení práce je vymezena § 74 až 77 zákoníku práce.

Dohoda o pracovní činnosti

Opět je potřeba uzavřít ji písemně, ve smlouvě je nutné uvést typ činnosti, dobu, na kterou se dohoda uzavírá (na určito nebo neurčito), a finanční ohodnocení. S DPČ se většinou brigádníci setkají při práci ve fastfoodových řetězcích, kde nedostanou na výběr – jinak je totiž pro studenta jednoznačně výhodnější dohoda o provedení práce.

Při uzavření dohody o pracovní činnosti nesmí práce přesáhnout dvacet hodin týdně (poloviční pracovní úvazek) a zdravotní a sociální pojištění se odvádí již od odměny dva a půl tisíce korun měsíčně. Studenti však mohou uplatnit slevu na dani, veškeré informace by jim měl zaměstnavatel sdělit hned při nástupu.

Tento typ pracovní smlouvy se uzavírá zejména v případě, kdy student za rok odpracuje více než 300 hodin, ale chce zůstat brigádníkem. Při vypovězení smlouvy ze strany zaměstnavatele může zaměstnavatel trvat na patnáctidenní výpovědní lhůtě. Stejně tak je možné do obou typů smluv zakotvit i delší výpovědní lhůtu. DPČ je opět vymezena § 74 až 77 zákoníku práce.

Kdy platit daně?

Student-brigádník by měl podepsat Prohlášení poplatníka k dani (lidově růžový papír). To lze měsíčně uplatnit jen u jednoho zaměstnavatele. Může si pak na konci roku uplatnit slevu na dani na poplatníka i slevu na studenta, výpočet je složitější, vše by mu měl vysvětlit zaměstnavatel. Prakticky to ale znamená, že pokud si student vydělá zhruba 16 000 korun hrubého měsíčně, nic státu neodvádí a vrací se mu daňové přeplatky. Když student pracuje u více zaměstnavatelů, z druhého příjmu (pokud je větší než 5 000 korun) se mu odečítá daň 15 procent. Jak si požádat o vrácení daně, by měl opět poradit zaměstnavatel.

(nea)

PORADNA

Jak se počítají první 3 dny neplacené neschopenky v hodinách? Pracuji v nepřetržitém provozu, máme 12hodinové směny (počítá se 11 hodin). Máme dlouhodobý plán: třeba pondělí den (11), čtvrtek den (11), sobota den (11). A v dalším týdnu celkem 4 směny. Když budeme 6 dní v 1. týdnu nemocní, nezaplátí nám ani hodinu.

JUDr. Jan Kozubek
advokát z kanceláře
Becker a Poliakoff

Jak se správně počítá nemocenská po hodinách?

V době dočasné pracovní neschopnosti (nemoci, úrazu) je finanční zajištění zaměstnance rozděleno mezi zaměstnavatele a stát, respektive pojišťovnu: prvních 14 dnů, s výjimkou prvních tří pracovních dnů, dostává zaměstnanec náhradu mzdy od zaměstnavatele; od 15. dne je mu poskytováno plnění (nemocenská), které je hrazeno z veřejného pojištění.

Zaměstnanec tedy přísluší nárok na náhradu mzdy, ale jen za dny, které jsou jeho pracovními, a za svátky, za něž jinak dostává náhradu mzdy. Nárok má jen tehdy, pokud též splňuje pro tyto dny podmínky pro výplatu nemocenské podle předpisů o nemocen-

ském pojištění. Náhrady mzdy se vyplácejí ve výši průměrného výdělku.

Nárok na náhradu příjmů při dočasné pracovní neschopnosti má zaměstnanec tedy až po uplynutí tří jeho pracovních dnů. V případě, že na ně připadnou delší než osmihodinové směny, jak je to ve vašem případě, stanoví zákoník práce další podmínku, aby se předcházelo nespravedlnostem. Náhrada mzdy se neposkytuje při oněch třech pracovních dnech maximálně za prvních čtyřiačtyřicet neodpracovaných hodin z rozvržených směn, což odpovídá standardní osmihodinové pracovní směně. Toto období je označováno jako karenční doba. Důvodem pro její zavede-

ní byla mimo jiné snaha zákonodárce o motivaci zaměstnanců předcházet krátkodobým pracovním neschopnostem a obecně posiluje všechny zaměstnance bez rozdílu. Tato úprava platí od roku 2008, před ní se i za první tři dny proplácela náhrada, byť jen ve výši 30 procent průměrného výdělku. Po uplynutí karenční doby má tedy zaměstnanec právo na náhradu mzdy, jejíž výše je zákonem stanovena na 60 procent průměrného výdělku.

Vše vychází z principu, že zaměstnavatel vyplácí náhradu mzdy pouze za dny, za které by zaměstnanec pobíral mzdu, kdyby pracoval. Tím jsou fakticky znevýhodněni ti, kdo pracují méně pracovních

dní v týdnu – třeba jen jeden. Pak má zaměstnanec nárok na náhradu mzdy pouze prvních 14 dnů, přičemž jde o ty kalendářní, nikoli pracovní, takže v nich uběhnou pouze dva pracovní dny ze tří, za něž zaměstnanec kvůli karenční době fakticky neobdrží nic.

Z toho vyplývá i odpověď na váš dotaz, ovšem s podstatnou odchylkou. Karenční doba při třech pracovních dnech s délkou směny jedenáct hodin uplyne již druhou hodinu třetího dne a za zbytek dne a další pracovní dny v prvních 14 kalendářních dnech vám náleží náhrada mzdy. Je tedy třeba si přesně spočítat, zda je vám poskytována v souladu se zákoníkem práce. A pokud nikoli, bude třeba

vyzvat zaměstnavatele, aby vám zbyvajících částky uhradil dodatečně, a to i se zpětnou platností.

Přece jen mohou vzniknout pochybnosti, zda je současná úprava rozumná. Pokud nehrozí delší či vážnější onemocnění, někteří zaměstnanci nemoc přecházejí, mohou tedy ohrozovat nejen své zdraví, ale i kolegy, nebo si raději berou dovolenou či náhradní volno. Tento problém někteří zaměstnavatelé řeší tím, že poskytují na základě vnitřního předpisu a nad rámec zákonné povinnosti zaměstnancům náhradu mzdy i za první tři pracovní dny. Tak je možné výplatu zaměstnancům i vyšší částky než oněch 60 procent průměrného výdělku.